

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAGÉPEK GYULLADÁSÁNAK MŰSZAKI OKAI

OZSVÁR ZOLTÁN

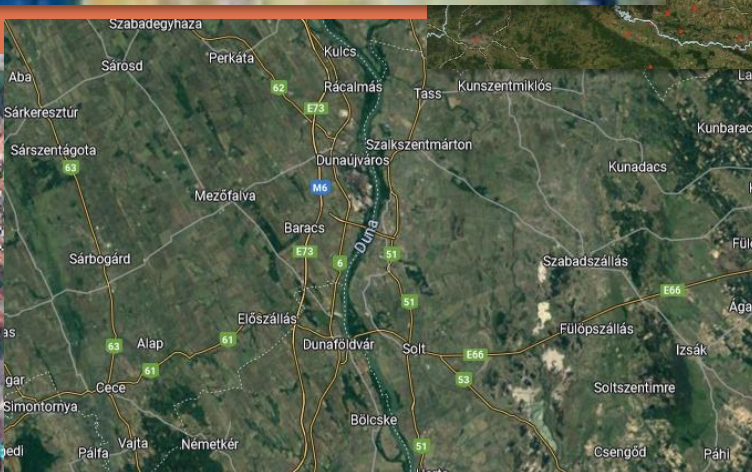
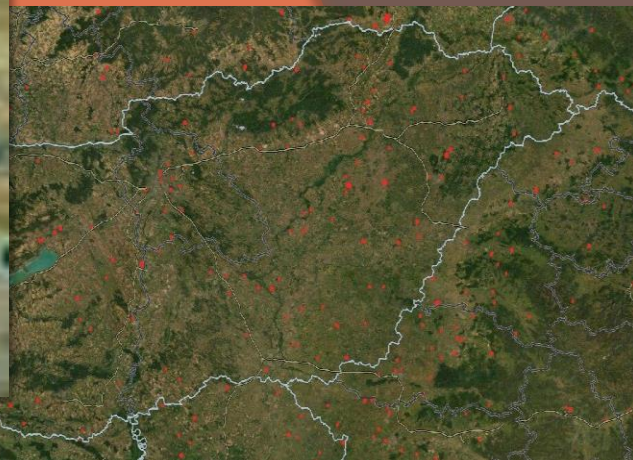
OKLEVELES JÁRMŰMÉRNÖK

TŰZVÉDELMI SZAKMÉRNÖK

IGAZSÁGÜGYI MŰSZAKI SZAKÉRTŐ

KECSKEMÉT 2023. JÚLIUS 5.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAGÉPEK BEN KELETKEZETT TÜZEK EREDETE

A TŰZVIZSGÁLAT, A KUTATÁS SZEMLÉLETE

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAGÉPEKBEN KELETKEZETT TÜZEK EREDETE

**A TŰZVIZSGÁLAT, A KUTATÁS SZEMLÉLETE
HOL KELETKEZETT A TŰZ?
MI VOLT AZ OKA?**

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAGÉPEKBEN KELETKEZETT TÜZEK EREDETE

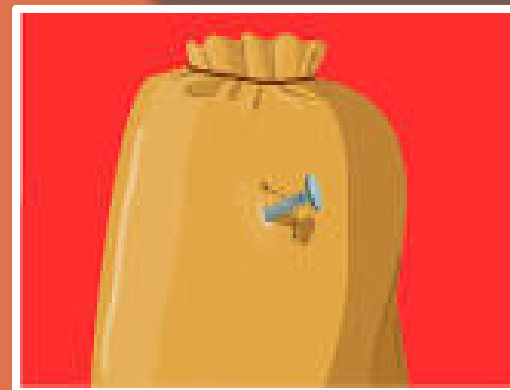
műszaki hiba

- ✓ elektromos meghibásodás okozta
- ✓ mechanikai meghibásodás okozta, de elektromosan jelentkező hatás miatt
- ✓ üzemanyag ellátó rendszer meghibásodásából
- ✓ a munkagép mozgása során fellépő súrlódásból származó hő termelődése miatt keletkezett tüzesetek

szándékos gyújtogatás (vegyészeti, és egyéb szakterület, nyomozóhatóság, stb.)

SZÁNDÉKOS GYÚJTOGATÁS

AVAGY, NÉHA KIBÚJIK A SZÖG A ZSÁKBÓL

JD L 1534 KOCKABÁLÁZÓ

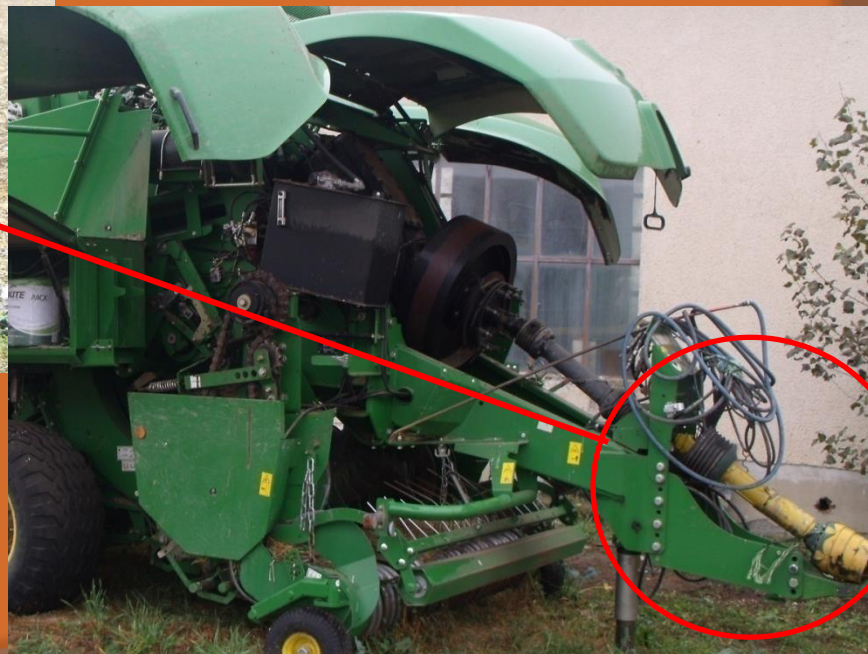
A LÉGÁRAMLAT IRÁNYA

SZÁNDÉKOS GYÚJTOGATÁS

A KARDÁNTENGELYT NEM ÉRHETTE A TŰZ

AZ ÖSSZEHASONLÍTÓ
VIZSGÁLAT FONTOSSÁGA

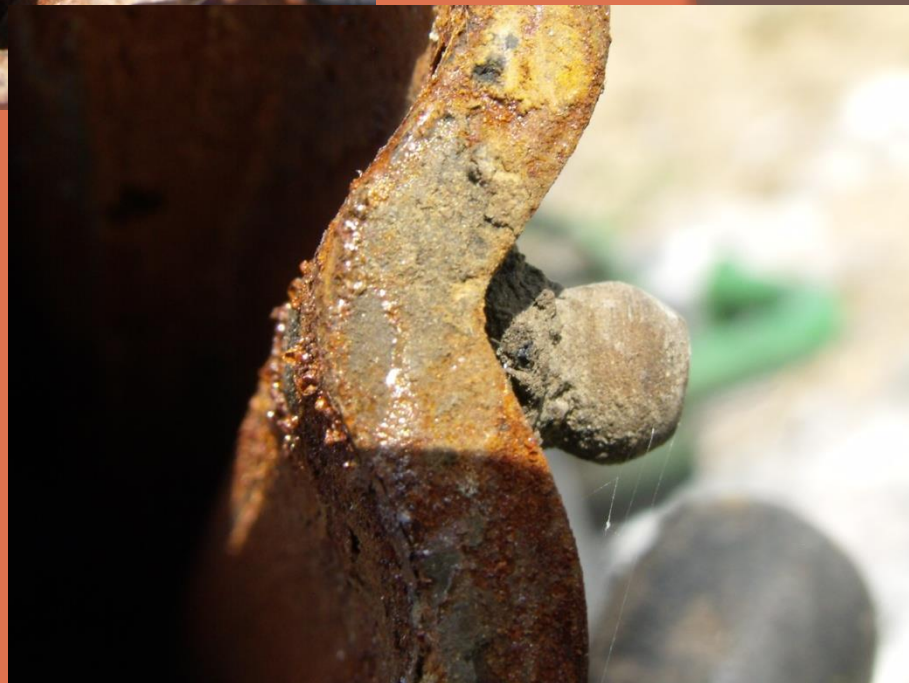
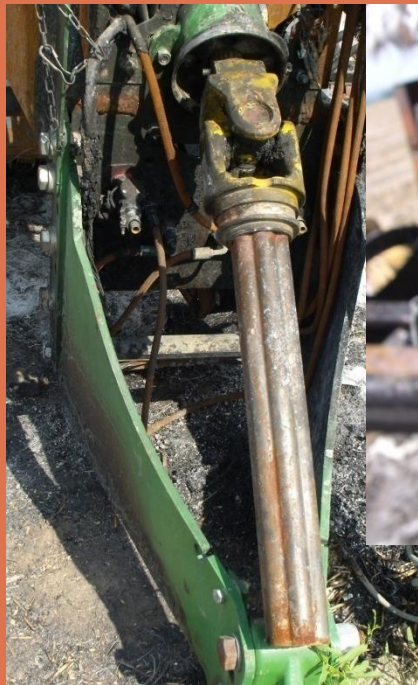
SZÁNDÉKOS GYÚJTOGATÁS

A GÉP HÁTAMÖGÖTT AZ ELÉGETT BÁLÁK

A KARDÁNTENGYELY ÜZEMI ÁLLAPOTA

SZÁNDÉKOS GYÚJTOGATÁS

A PROFILOS KARDÁNTENGELYEN
ÉS TENGELYBEN ILYEN MÉRTÉKŰ
KORRÓZIÓ EGY HÉT ALATT NEM
JÖHET LÉTRE

AKKOR VALÓJÁBAN MI OKOZTA A TÜZET?

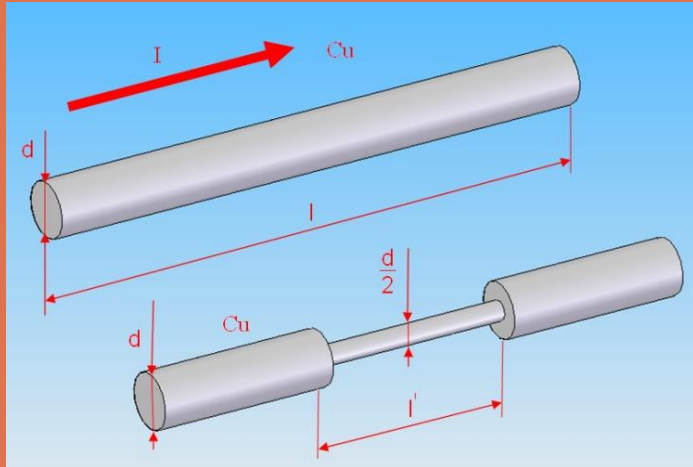

MŰSZAKI HIBA MIATT KELETKEZETT GYULLADÁSOK LEHETSÉGES OKAI

- ✓ elektromos meghibásodás okozta
- ✓ mechanikai meghibásodás okozta, de elektromosan jelentkező hatás miatt
- ✓ üzemanyag ellátó rendszer meghibásodásából
- ✓ a munkagép mozgása során fellépő súrlódásból származó hő termelődése miatt keletkezett tüzesetek

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

A VILLAMOS ÁRAM HŐHATÁSÁNAK VIZSGÁLATA

Jelentős mértékű hőmérsékletnövekedéssel számolhatunk az áramvezető keresztmetszet szűkület esetében. Egy ideális vezetékszakasz átmeneti ellenállása:

$$R = \rho \frac{l}{A} = \rho \frac{l}{\frac{d^2 \pi}{4}} \text{ [}\Omega\text{]},$$

- R - a vezeték ellenállása [Ω]
- ρ - a fajlagos ellenállás [Ω·mm²/m]
- l - a vezető hossza [mm]
- A - a keresztmetszet [mm²]

$$R' = \rho \frac{l'}{A'} = \rho \frac{l'}{\left(\frac{d}{2}\right)^2 \pi} \text{ [}\Omega\text{]},$$

A disszipációs hőmennyiség növekedése egyenesen arányos az ellenállás növekedésével. Az adott felületen disszipálódó teljesítmény:

$$P = UI = I^2 R \text{ [W]}$$

A vezeték melegedésének jellemző mennyisége az áramsűrűség, amely megmutatja az egységnyi keresztmetszeten keresztülfolyó áramerősséget, azaz áramsűrűséget.

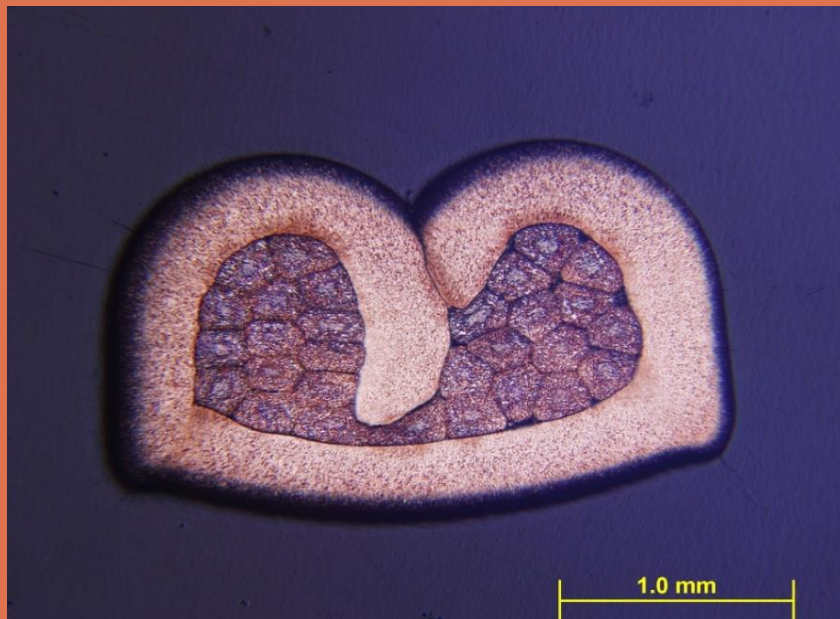
$$J = \frac{I}{A} \text{ mértékegység: } \left[\frac{A}{\text{mm}^2} \right]$$

A felére csökkentett átmérő esetében az átvihető teljesítmény változatlan, azonban a disszipációs hőmennyiség (melegedés) a harmadik hatvány szerinti.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

A VILLAMOS EREDETŰ TÜZET KÍSÉRŐ ÉGÉSNYOMOK

Alacsonyabb hő tartományokban az elektromos vezetékek anyagszerkezetében történt változások, például a réz vezetékekre jellemző átkristályosodás nyomai vezethetnek el bennünket a tűz keletkezési helyére.

A felvétel egy kábelsaru és a belepréselt sodrott, elemi szálakból készült vörösréz vezeték metszetét mutatja normál állapotban.

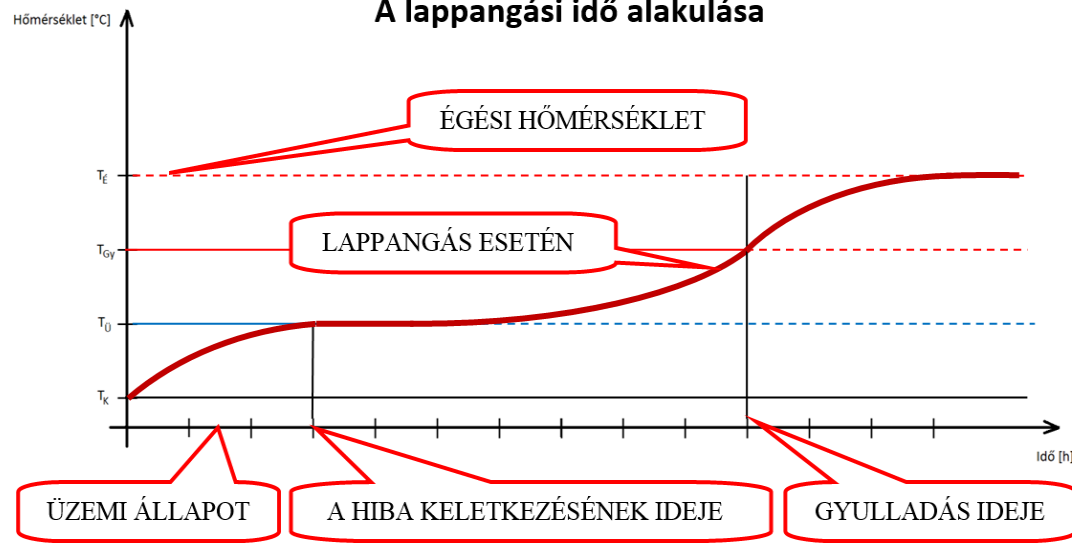

A 450°C hőmérséklet fölé felmelegedett vörösréz elemi szál átkristályosodott metszeti képe

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

A VILLAMOS EREDETŰ TÜZRE JELLEMZŐ ÉGÉSNYOMOK

A lappangási idő alakulása

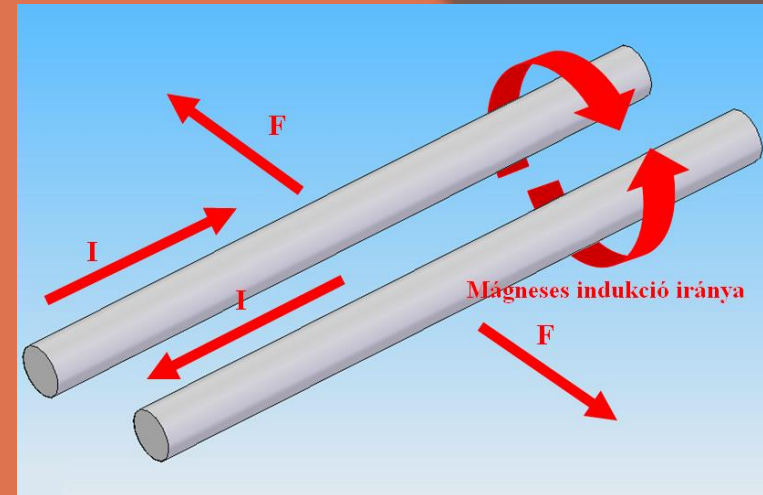
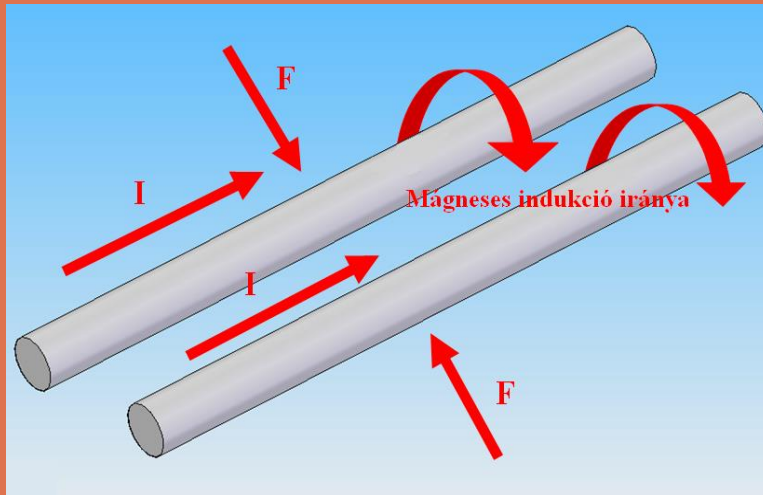

A lappangási idő alakulása T_k környezeti hőmérséklet, T_0 üzemi hőmérséklet, T_{Gy} gyulladási hőmérséklet;

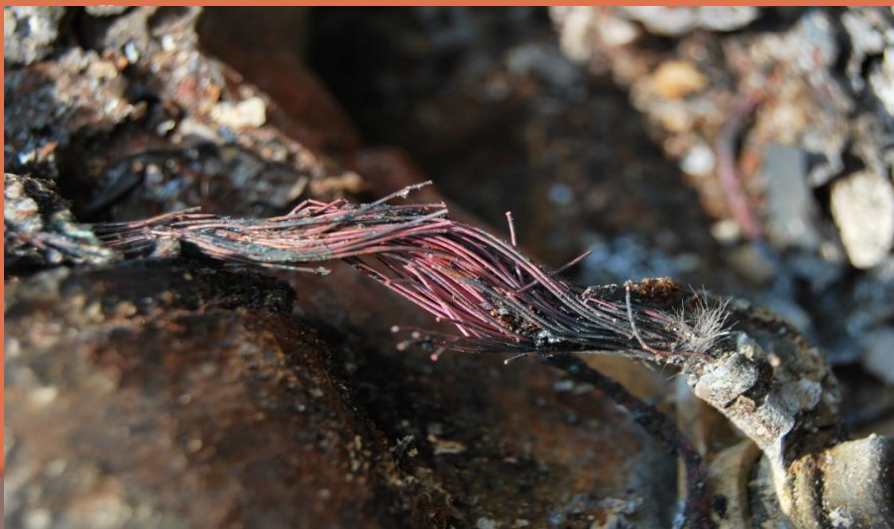

A PVC alapanyagú szigetelések égése folyamán a gyulladás helyén, a rézvezetéken esetenként zöld elszíneződéssel járó klór kicsapódás figyelhető meg. A PVC öngerjesztett bomlása 168 [°C] -nál indul meg és e fölötti hőmérsékleten már megállíthatatlan. A folyamat során a bomlott anyag elektromos vezetővé válik és csak később alakul ki az elszenesedés.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK JELLEMZŐI

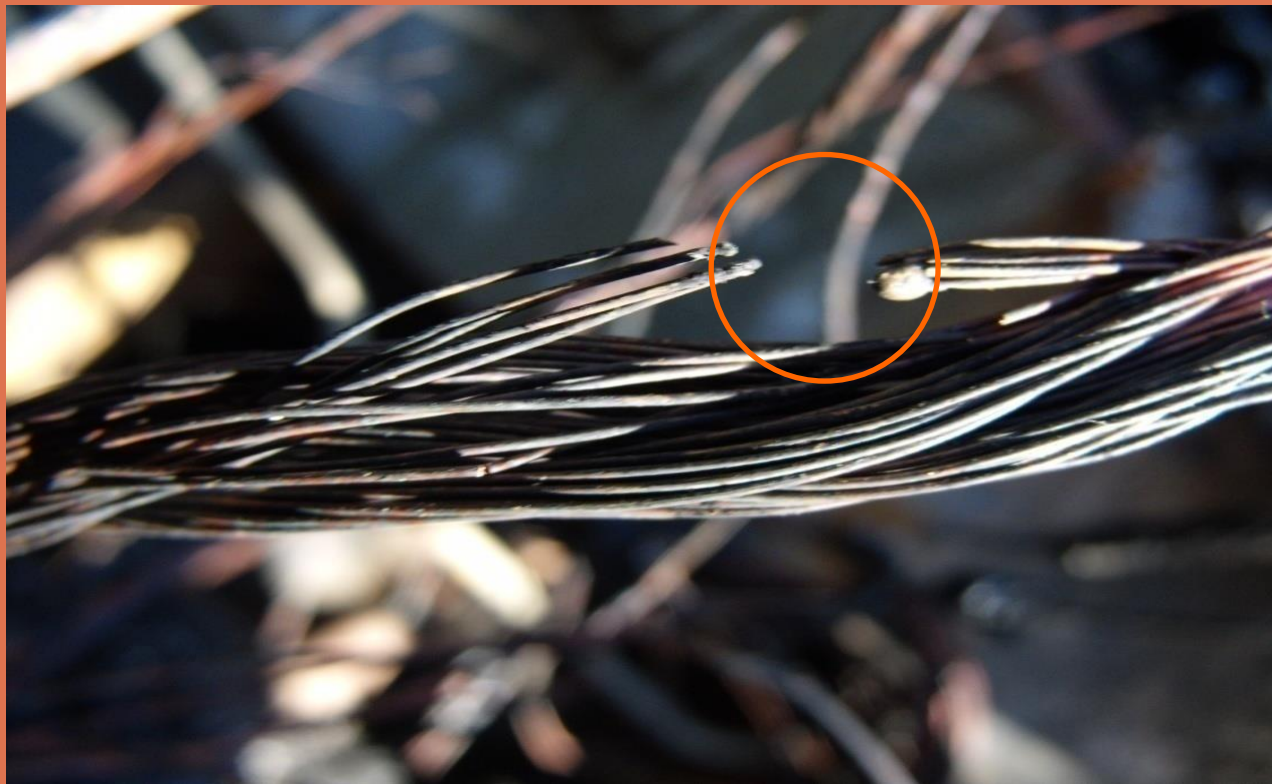
Az elemi szálak szétrobbanási jelensége figyelhető meg kapcsolódási pontok lazulása, korróziója, vagy az elemi szálak egy részének fáradásos szakadása miatt, a megnövekvő átmeneti ellenállás következtében jön létre

A párhuzamosan egymás mellett lévő elemi szálakban folyó áram iránya a szakadáskor megváltozik, melynek köszönhetően a szálak mágneses terei egymást taszítják.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

A VILLAMOS EREDETŰ TÜZRE JELLEMZŐ ÉGÉSNYOMOK

A testzárlat kialakulásának helyén intenzívebb a hőmérséklet emelkedése. Az olvadási hőmérsékletig emelkedett áramvezető helyen „göb” képződik. A belső áramterhelés miatti melegedést igazolja még, hogy amennyiben a hőhatás kívülről érkezik, akkor a periférián lévő elemi szálak is kivörösödtek volna.

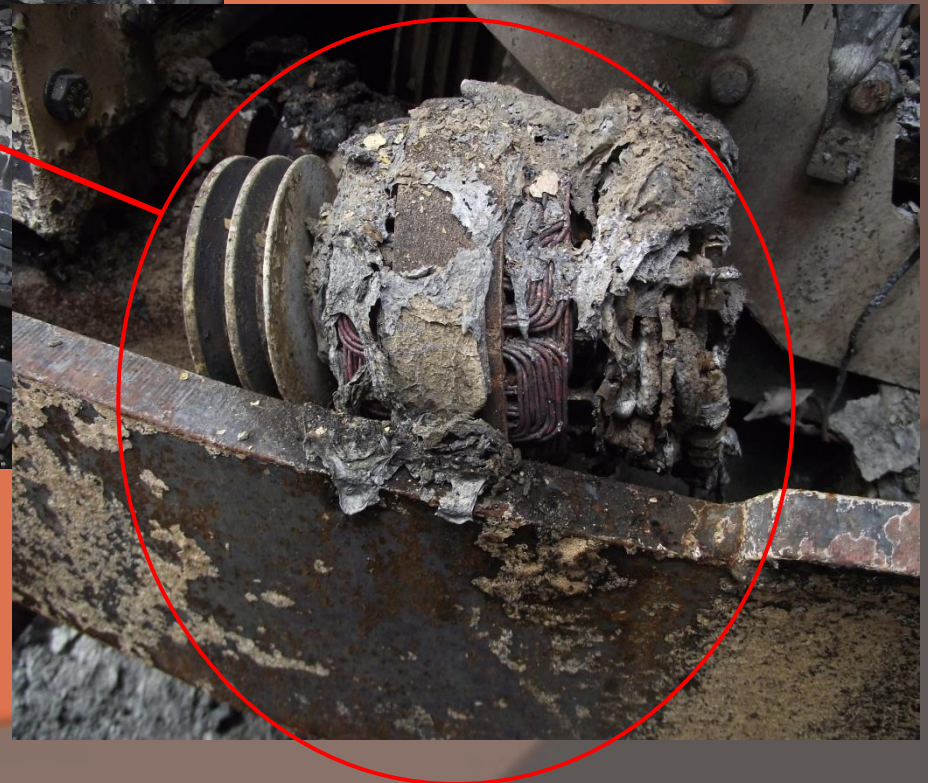
TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

2022. 09.17. KOCS

A pillérekén jól azonosítható az égéskúp metszete, a hőterjedés nyoma. A csúcsára állított kúp a gyulladás környezetére mutat.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

A generátor környezetében létrejött erős, intenzív hőterhelés nyoma a konzolon. Villamos műszaki hibára jellemző égésnyom.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

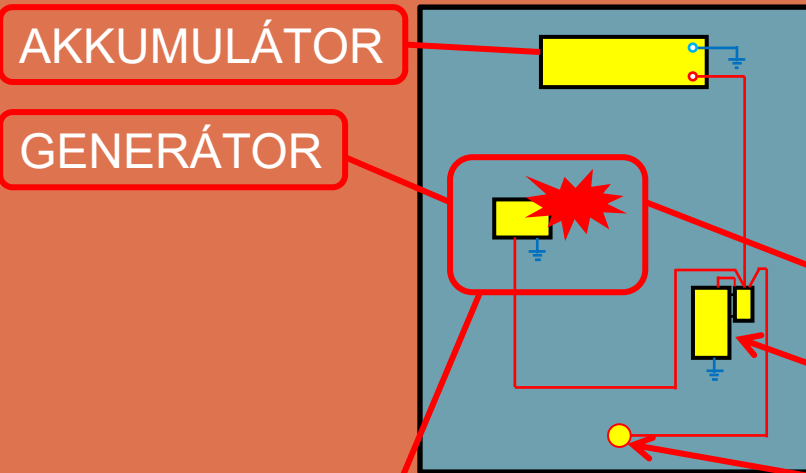
A vizsgálat során ki kell bontani a kritikus égésnyomokkal rendelkező alkatrészeket.

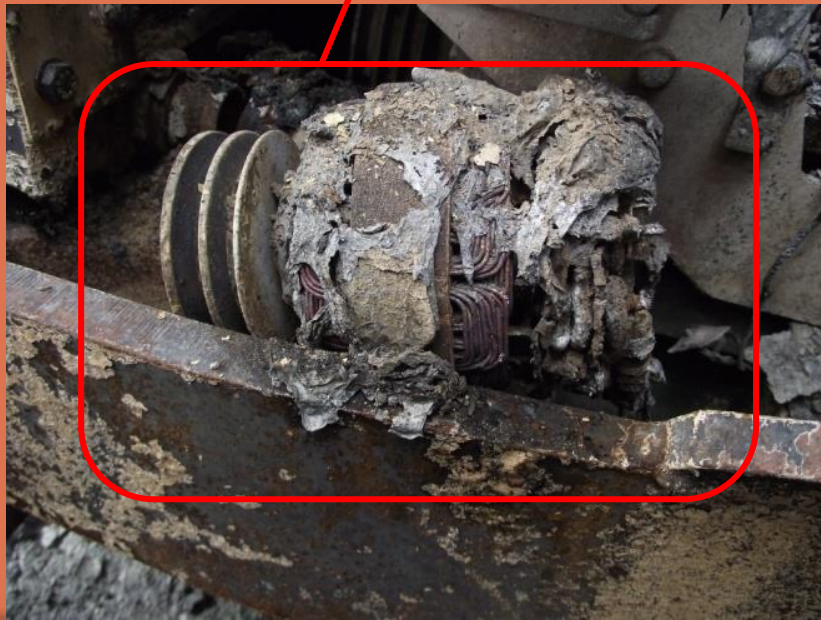
Koromkicsapódás a védőlemez generátor felőli oldalán.

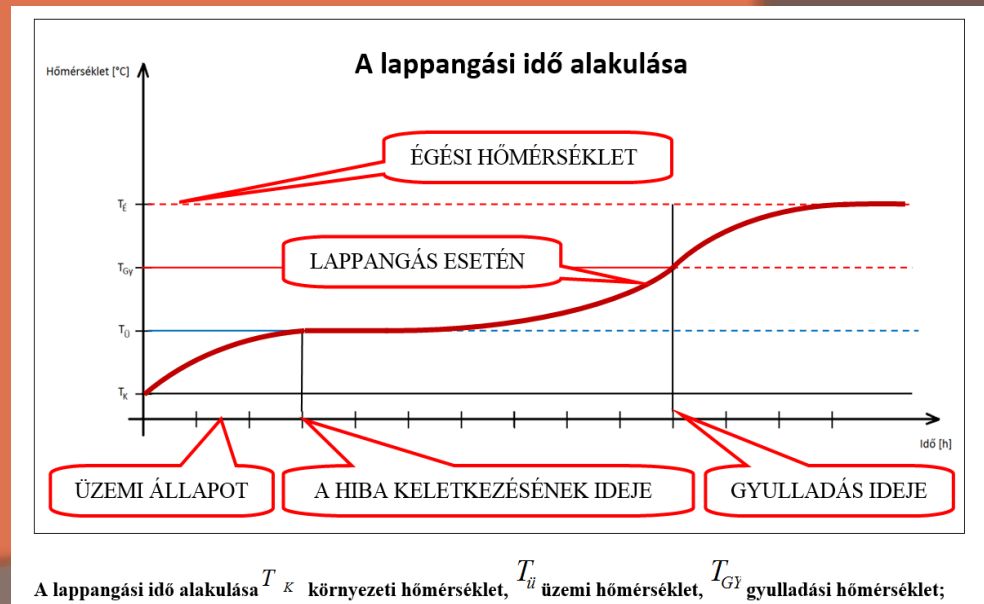
TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

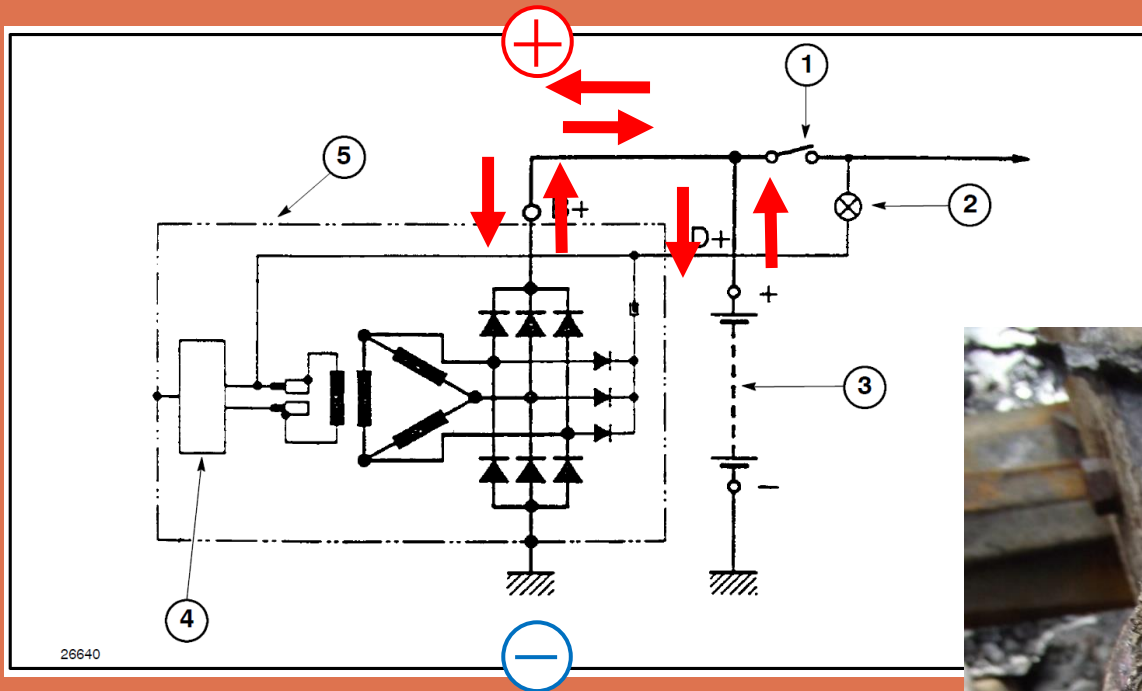
A vizsgálat során ki kell bontani a kritikusnak égésnyomokkal rendelkező alkatrészeket.

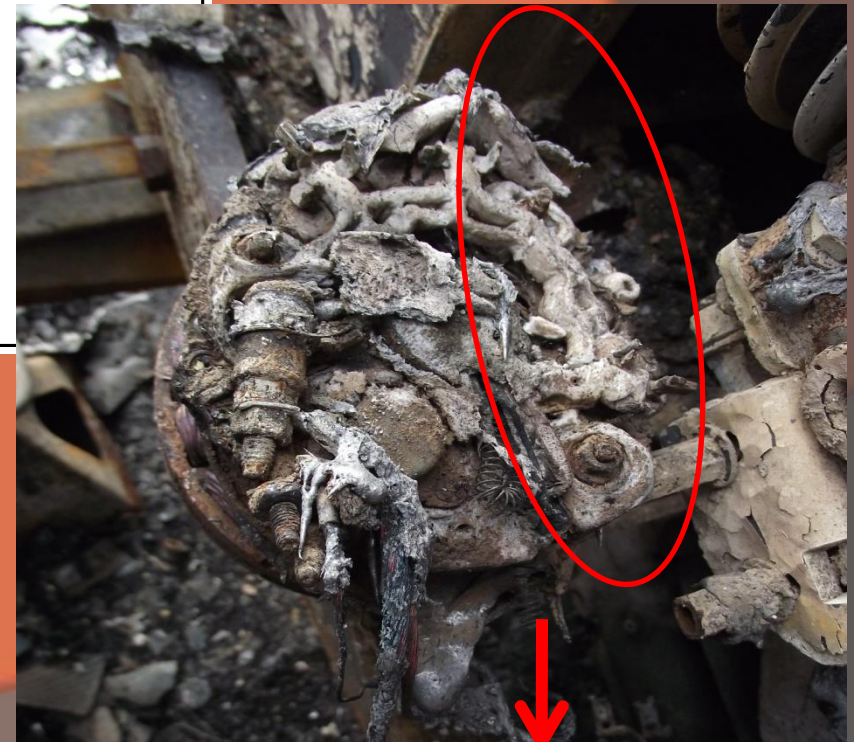
- A TŰZ KELETKEZÉSI HELYE
- INDÍTÓMOTOR
- GYÚJTÁSKAPCSOLÓ

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

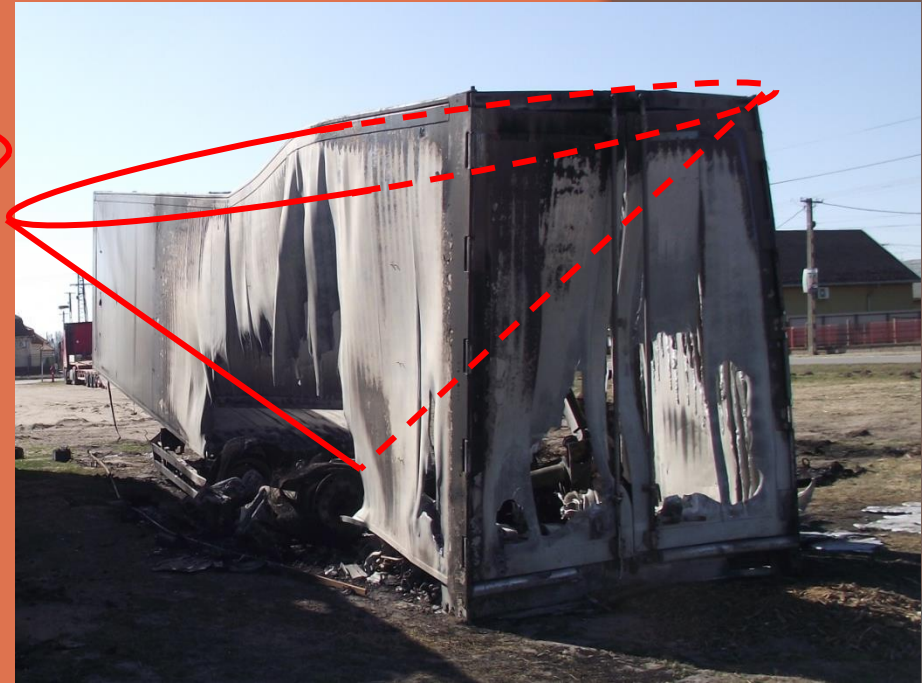
A motorblokk felé eső oldalon nagyobb az anyagveszteség, holott a hőelvonás is nagyobb volt.

TÉTEL	MEGNEVEZÉS
1	GYÚJTÁSKAPCSOLÓ
2	GENERÁTOR TÖLTÉS ELLENŐRZŐLÁMPA
3	AKKUMULÁTOR
4	GENERÁTOR EGYSÉG
5	FESZÜLTÉGSZABÁLYOZÓ ÁRAMKÖRI SÉMA

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

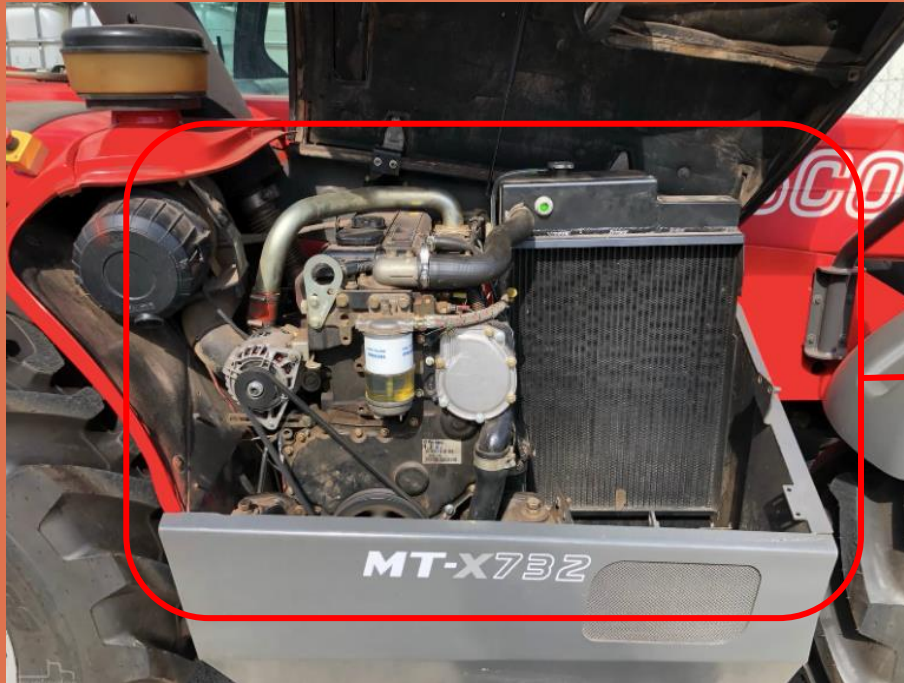
Akkumulátor cellazárlat miatt keletkezett a tűz

A pótkocsin lévő Manitou MT 732 típusú teleszkópos homlokrakodó égett ki, a tűz több mint 24 órás lappangás után következett be.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

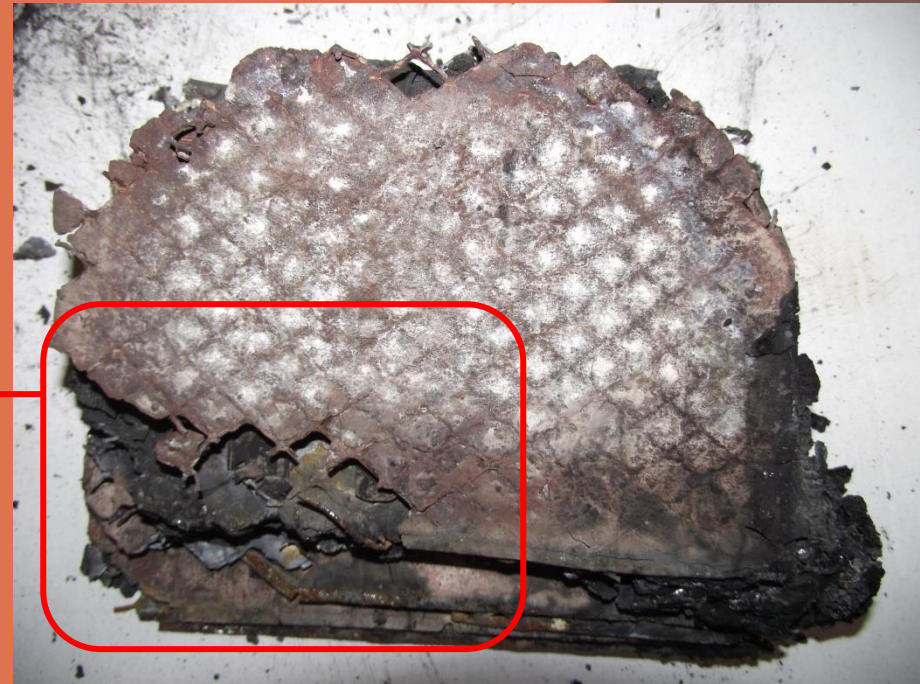
Az égésnyomok alapján a tűz a motortérben keletkezett az akkumulátor szoros környezetében

A vizsgálat során a motortér megbontásra került, az akkumulátort eltávolítottuk a helyéről.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

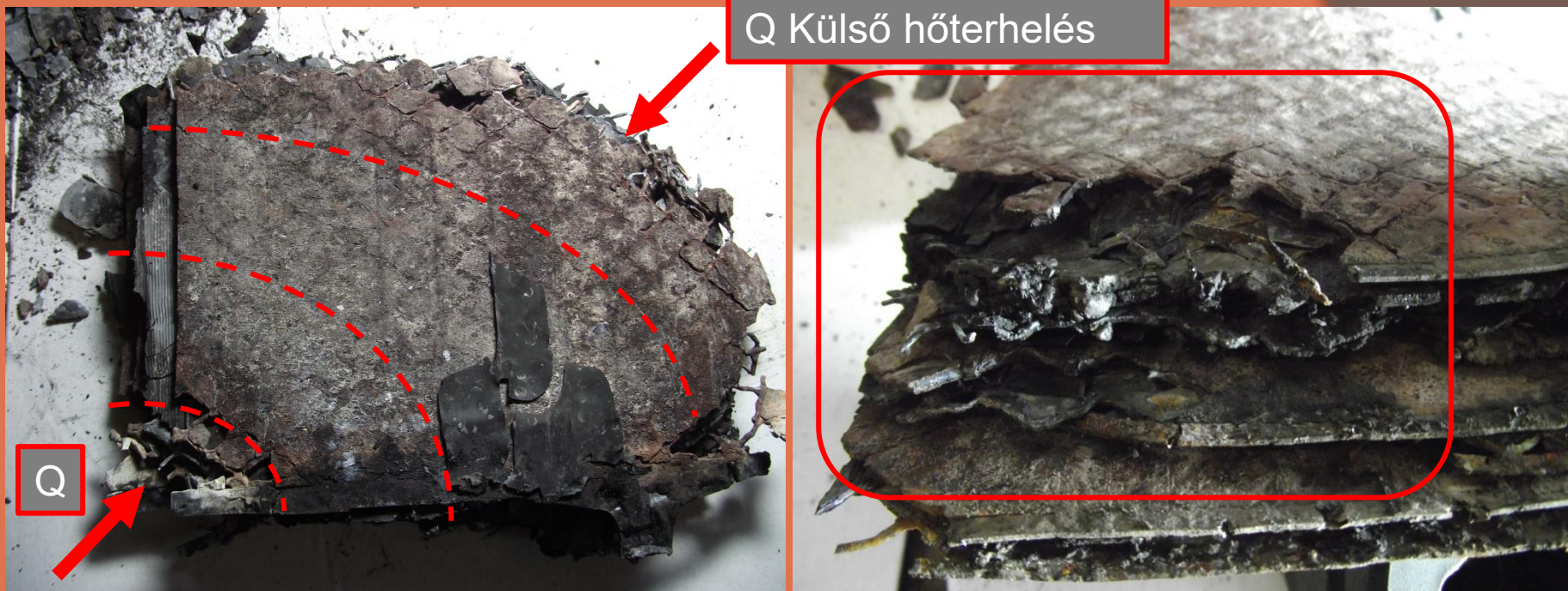
Intenzív, heves égési folyamatra utaló nyomok a konzolon. Az akkumulátorra kapcsolt főkábeleken, illetve sarukon rendellenes kimelegedés nem volt.

Az akkumulátort kiépítve és megbontva azonosíthatóvá vált az akkumulátor alsó síkjában működő hőforrás nyoma.

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

Intenzív, heves égési folyamatra utaló nyomok a konzolon. Az akkumulátorra kapcsolt főkábeleken, illetve sarukon rendellenes kimelegedés nem volt.

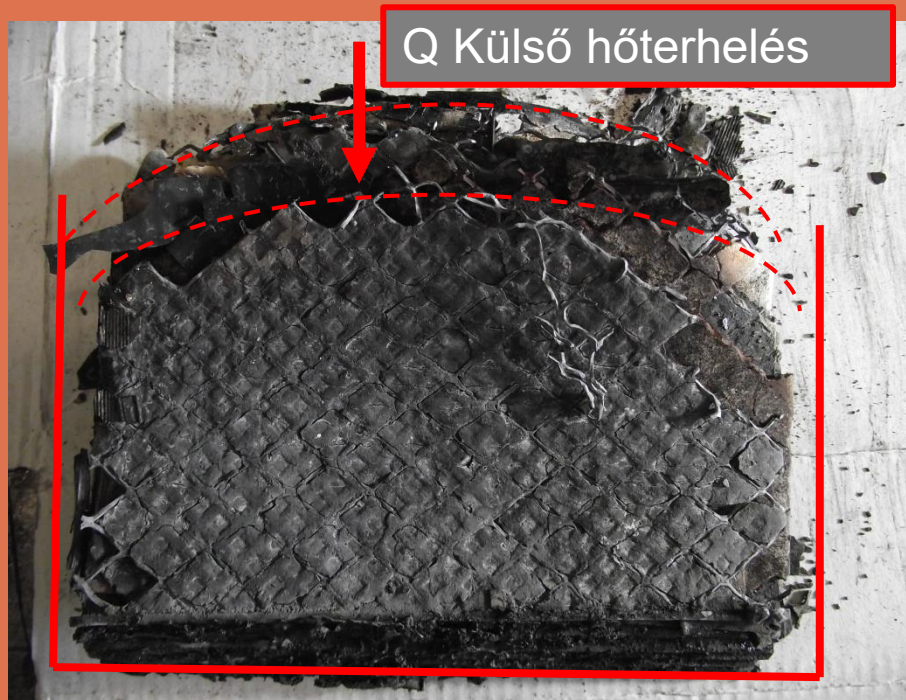
Q Külső hőterhelés

Q

A sarokból induló hőterjedés jól azonosítható, az akkumulátor belsejéből induló égésnyomokon túl a külső környezet hőterhelésétől származó égésnyomok is keletkeztek

TISZTÁN ELEKTROMOS MEGHIBÁSODÁS OKOZTA GYULLADÁSOK

Intenzív, heves égési folyamatra utaló nyomok a konzolon. Az akkumulátorra kapcsolt főkábeleken, illetve sarukon rendellenes kimelegedés nem volt.

Az akkumulátor alsó részén összefolytak az ólomlemezek, belső hőforrás működésére utaló jelenség, cellazárlat következtében. A gyulladás előtt az akkumulátort töltötték.

SÚRLÓDÁS SORÁN TERMELŐDÖTT HŐ OKOZTA GYULLADÁSOK

A munkagépekben súrlódásból adódóan lehetnek:

- Fékmeghibásodások okozta
- Gumiabroncs rendellenes súrlódása
- Motor kenési rendellenességei
- Heveder tüzek
- Csapágyhibák

SÚRLÓDÁS SORÁN TERMELŐDÖTT HŐ OKOZTA GYULLADÁSOK

2019.06.17. Gyula

JD 8400 a káresemény
helyszínén

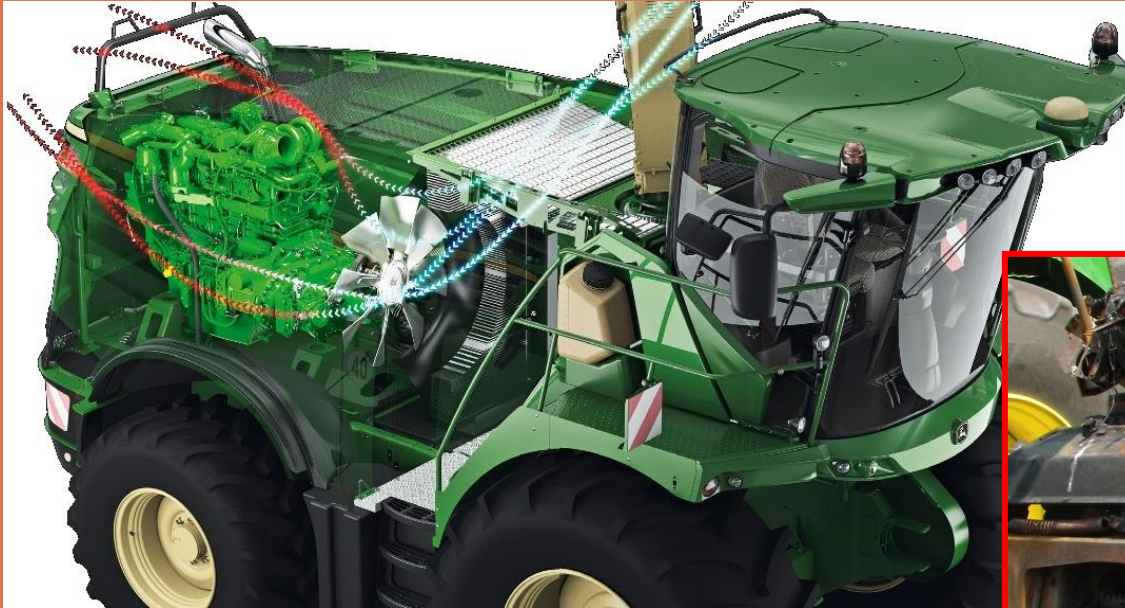
A teljesen kiégett munkagép
vizsgálata drón felvételek
készítésével indul általában

SÚRLÓDÁS SORÁN TERMELŐDÖTT HŐ OKOZTA GYULLADÁSOK

A teljesen kiégett munkagép vizsgálata drón felvételek készítésével indul általában, és csak ezt követően indul a megbontással járó vizsgálat.

SÚRLÓDÁS SORÁN TERMELŐDÖTT HŐ OKOZTA GYULLADÁSOK

A munkagép üzem közbeni termikus viszonyainak vizsgálata elengedhetetlen

Intenzív lefolyású égésre utaló nyomok a munkagép menetirány szerinti bal első kereke mögötti területen a szíjhajtás burkolatán, illetve annak környezetében

SÚRLÓDÁS SORÁN TERMELŐDŐT HŐ OKOZTA GYULLADÁSOK

Kormozódás nyoma a meghajtó dobon

A hatbordás szíj nyomvonalának vizsgálatakor a terelőgörgőn azonosított elváltozások vezettek el a tűzkeletkezés okának megfejtéséhez

SÚRLÓDÁS SORÁN TERMELŐDÖTT HŐ OKOZTA GYULLADÁSOK

Az álló görgön futó szíj súrlódása miatt a görgő hőmérsékletét a szíj gyulladási hőmérséklete közelébe emelte